

Streszczenie

Rodzice pełnią rolę swoistego pośrednika pomiędzy otoczeniem społecznym a dzieckiem, szczególnie we wczesnych latach jego życia. To od nich zależy zdrowie i jakość życia młodego człowieka. Rodzice tworzą specjalne strategie działań, zwane **postawami rodzicielskimi**, dostosowane do wymogów konkretnych zadań, ujawniające się także w sytuacjach kryzysowych (chorobie somatycznej, problemach psychologicznych dziecka). Postawy rodzicielskie mogą wiązać się z określonymi przekonaniami rodziców nt. pomocy psychologicznej ich dziecku. Przekonania zaś odzwierciedlają intelektualny stan pewności o słuszności udzielania tej pomocy. Celem prezentowanego badania było określenie związku pomiędzy postawami rodzicielskimi matek i ojców a ich przekonaniami na temat potrzeby i skuteczności pomocy psychologicznej (diagnozy, konsultacji czy terapii) dla dzieci. **Wyniki:** Stwierdzono istotne statystycznie zależności między postawami rodzicielskimi rodziców a ich przekonaniami nt. różnych form pomocy psychologicznej. U rodziców przejawiających wobec dzieci postawę akceptującą oraz szanujących autonomię dziecka ujawniają się pozytywne przekonania nt. celowości i skuteczności większości różnych form pomocy psychologicznej (diagnozy, konsultacji, terapii). Natomiast rodzice niekonsekwentni wykazują wyraźnie negatywne przekonania odnośnie takiej formy pomocy psychologicznej, jaką jest diagnoza. Nie stwierdzono natomiast istotnego statystycznie związku między postawą ochraniającą a przekonaniami rodziców nt. pomocy psychologicznej. **Wnioski:** Przeprowadzone badania wykazują, że niektóre postawy rodzicielskie rodziców wiążą się z pozytywnymi przekonaniami na temat celowości i skuteczności pomocy psychologicznej dla dzieci.

Wprowadzenie

W udzielanej dzieciom pomocy psychologicznej istotne znaczenie ma motywacja i przekonania rodziców na temat oddziaływań psychologicznych. Przekonania rodziców na temat konieczności i skuteczności różnych form pomocy psychologicznej mogą wpływać na ich współpracę z psychologiem oraz decydować o poziomie ich zaangażowania. Temat przekonań rodziców o konieczności i skuteczności różnych form pomocy psychologicznej dla ich dzieci jest znaczący z praktycznego punktu widzenia.

Podstawy teoretyczne

- Postawa wobec pomocy psychologicznej, udzielanej dzieciom, to względnie trwała tendencja do pozytywnego lub negatywnego wartościowania tej pomocy, niezależnie od tego, czy postawa ta przybiera postać przekonań, uczuć czy tendencji w zachowaniu.
- Na komponent poznawczy postawy wobec pomocy psychologicznej składają się wiadomości o jej przedmiocie, przekonania oraz przypuszczenia.
- Przekonania są najważniejszym składnikiem tego komponentu, gdyż odzwierciedlają intelektualny stan pewności o słuszności i konieczności udzielania dzieciom pomocy psychologicznej.
- Postawa rodzicielska to „całościowa forma ustosunkowania się rodziców (osobno ojca i matki) do dzieci, do zagadnień wychowawczych itp., ukształtowana podczas pełnienia funkcji rodzicielskich” (Rembowski, 1972, s. 55).
- M. Plopa (1987) wyodrębnił 5 typów postaw rodzicielskich: postawę akceptacji vs. odrzucenia, postawę nadmiernie wymagającą, postawę autonomii, postawę niekonsekwentną, postawę nadmiernie ochraniającą.

Cel badania:

Celem badania było sprawdzenie, czy istnieją związki między postawą rodzicielską przejawianą przez rodziców a ich przekonaniami dotyczącymi różnych form pomocy psychologicznej dla ich dzieci.

Metodologia badań:

a. pytania badawcze

Czy istnieje zależność między wykazywaną przez rodzica postawą rodzicielską a jego przekonaniami na temat różnych form pomocy psychologicznej?

Czy istnieje zależność między ujawnianą postawą rodzicielską rodzica a jego przekonaniami na temat:

- konieczności diagnozy psychologicznej
- skuteczności diagnozy psychologicznej

- konieczności konsultacji psychologicznej
- skuteczności konsultacji psychologicznej (jako metody rozwiązywania problemów dziecka)

- konieczności terapii psychologicznej
- skuteczności terapii psychologicznej

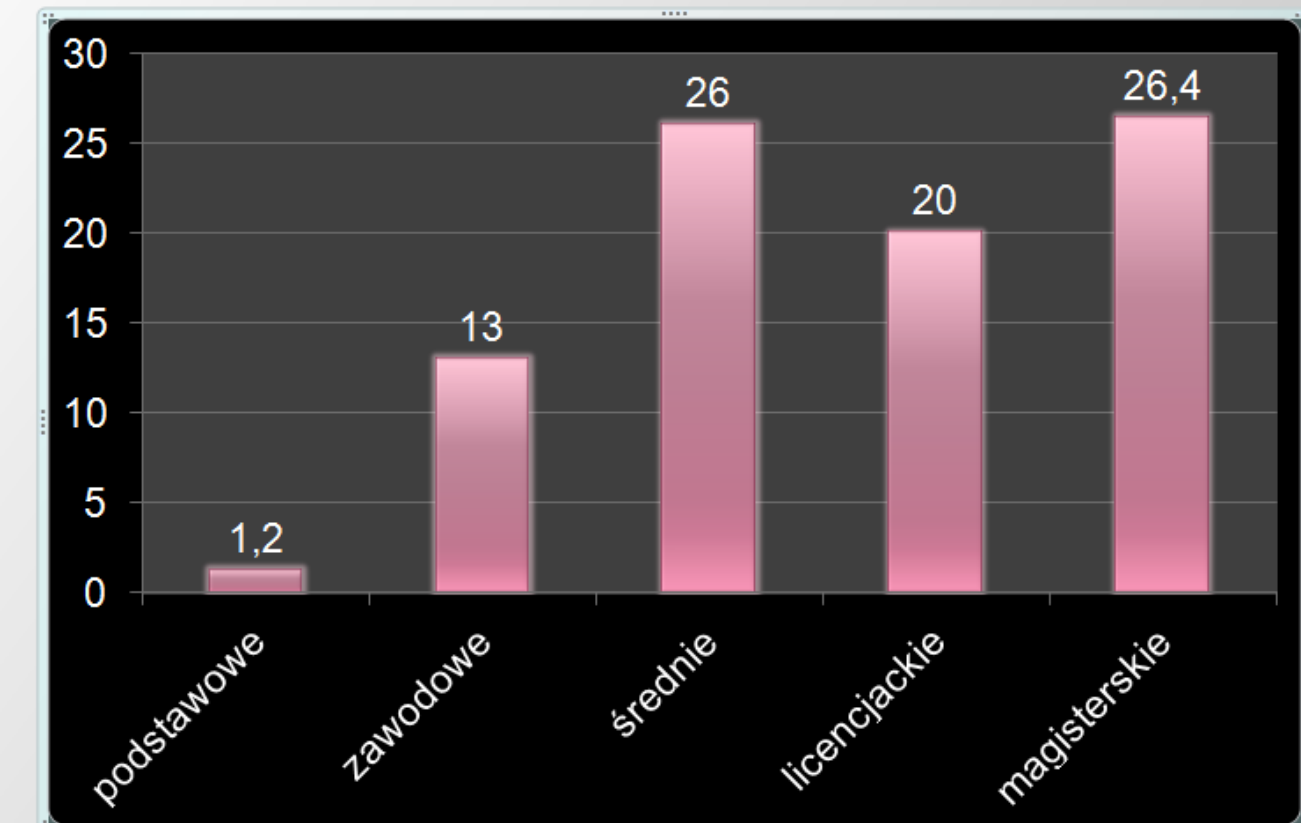
b. metody badawcze: Kwestionariusz Własny, Skala Postaw Rodzicielskich M. Plopy.

Procedura badań

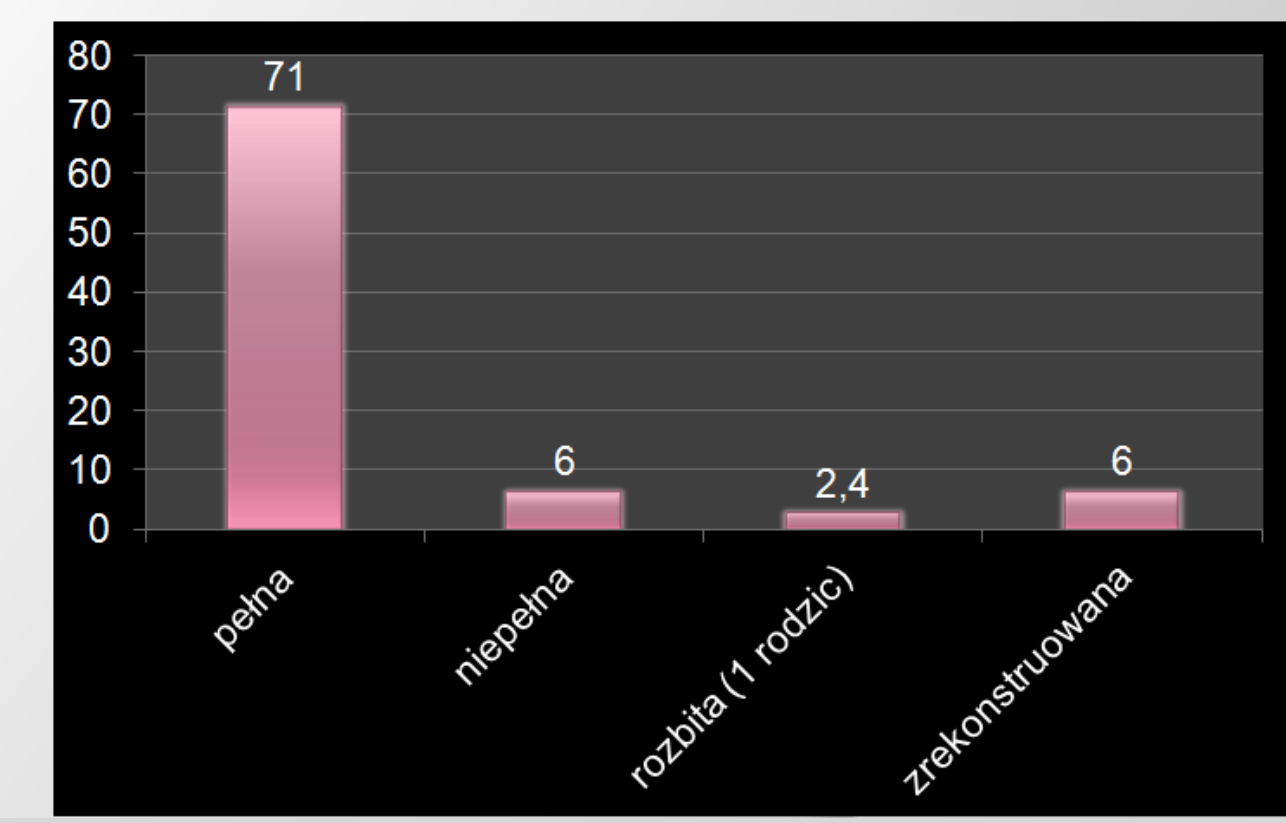
- Zastosowano dobór losowy.
- Badania przeprowadzono na terenie północno-zachodniej Polski, w latach 2015-16
- Badaniami objęto 221 rodziców (168 matek, 53 ojców).

Charakterystyka badanej grupy

o wykształcenie rodzica

o struktura rodziny

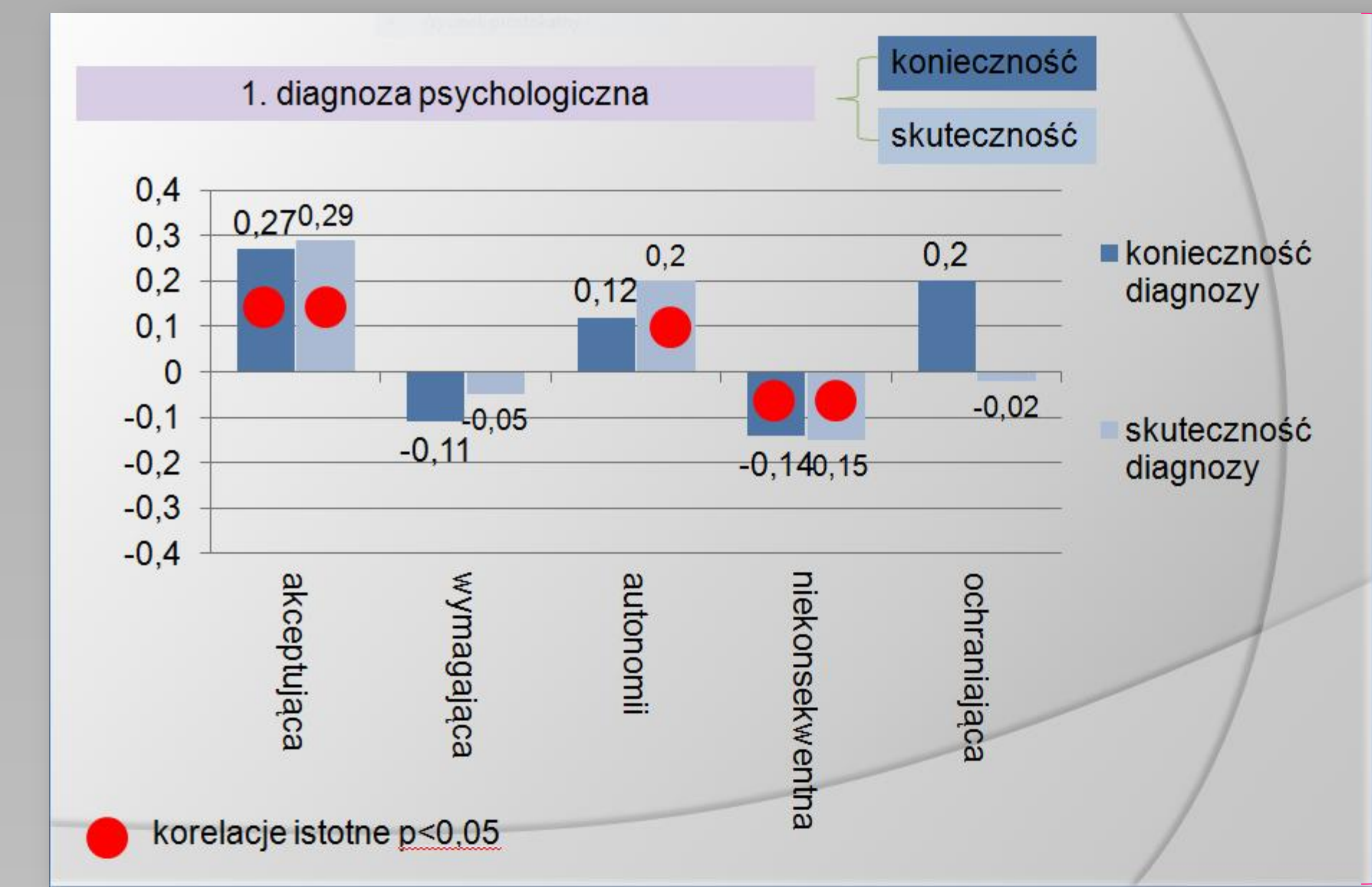
Wnioski:

- Istnieją związki między niektórymi postawami rodzicielskimi a przekonaniami rodziców na temat różnych form pomocy psychologicznej dla dzieci
- Rodzice, przejawiający akceptującą postawę rodzicielską, ujawniają pozytywne przekonania na temat konieczności i skuteczności diagnozy i konsultacji psychologicznej, jak również konieczności terapii
- Rodzice, przejawiający postawę autonomii, ujawniają pozytywne przekonania na temat skuteczności diagnozy, konieczności i skuteczności konsultacji, jak również konieczności terapii
- U rodziców przejawiających niekonsekwentną postawę rodzicielską ujawniają się negatywne przekonania dotyczące konieczności i skuteczności diagnozy psychologicznej, zaś rodzice wymagający wykazują negatywne przekonania dotyczące konieczności konsultacji jako formy pomocy w rozwiązywaniu problemów dziecka.

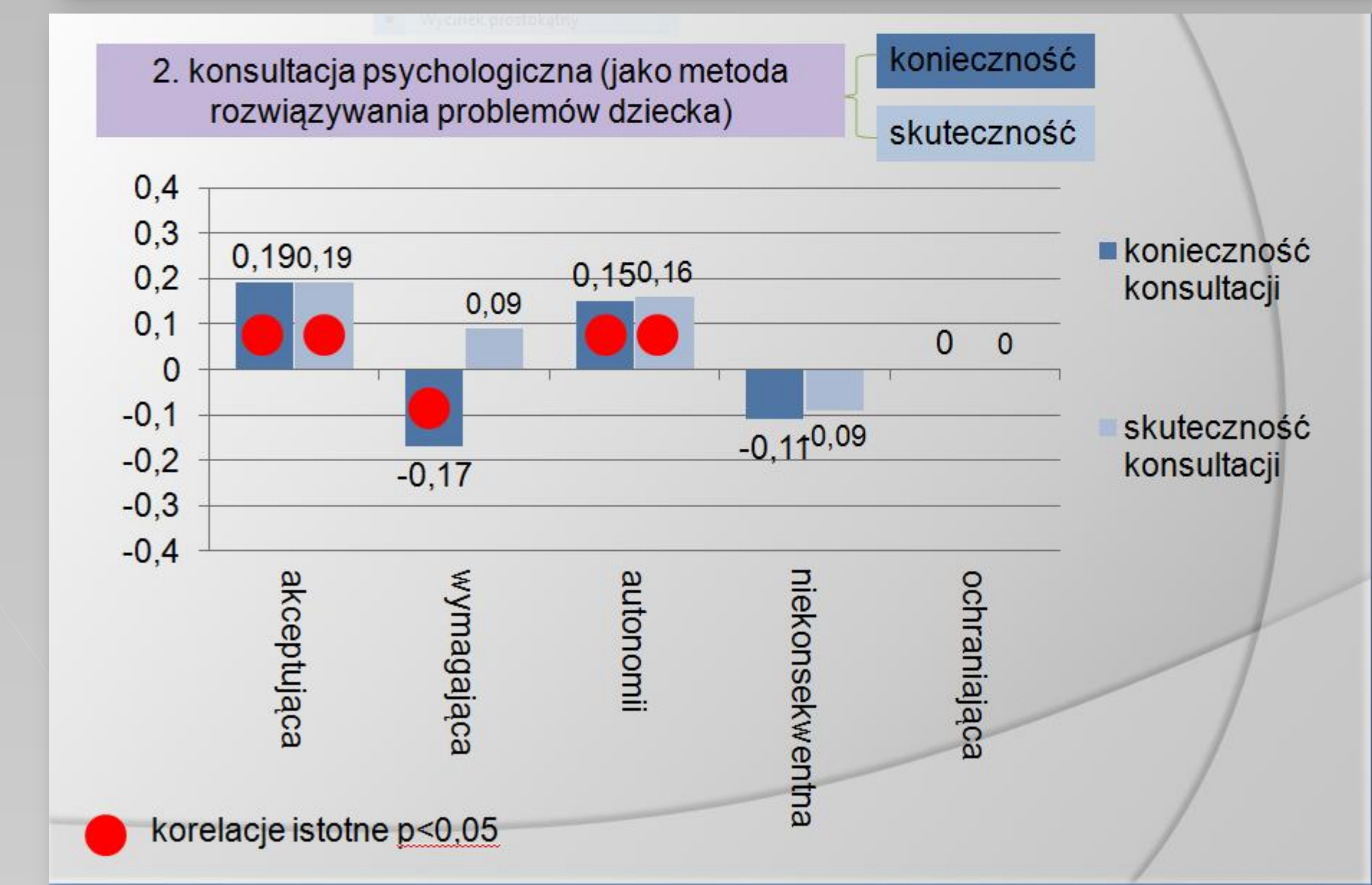
Przekonania rodziców na temat pomocy psychologicznej dla dzieci

dr n. społ. Ewa Łodygowska, dr n. społ. Magdalena Chęć, mgr Maria Ligocka
Uniwersytet Szczeciński

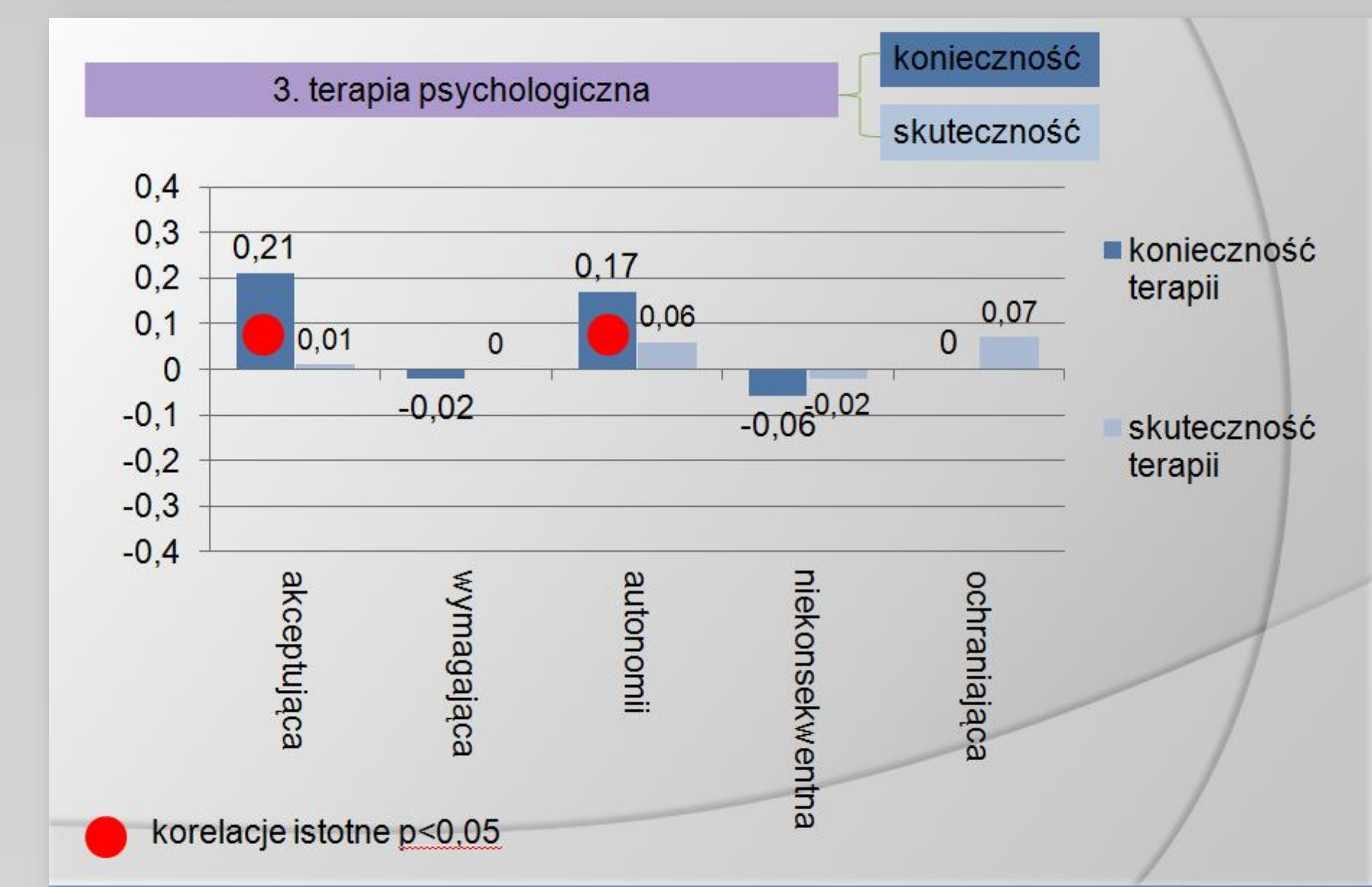
Wyniki badań: przekonania a postawy

związki między postawami rodziców a ich przekonaniami na temat konieczności i skuteczności diagnozy psychologicznej

związki między postawami rodziców a ich przekonaniami na temat konieczności i skuteczności konsultacji psychologicznej

związki między postawami rodziców a ich przekonaniami na temat konieczności i skuteczności terapii psychologicznej

zmienna niezależna	zależności/brak zależności
1. wiek, płeć rodzica	brak zależności między tymi zmiennymi a przekonaniami rodzica (wyniki testów t – p>0,05)
2. zdiagnozowanie u dzieci problemów psychicznych	zależność ujawniła się tylko w przekonaniu o konieczności diagnozy psychologicznej: t(219)=2,92; p<0,003
3. zdiagnozowanie u dzieci chorób somatycznych	brak zależności między tą zmienną a przekonaniami rodzica (wyniki testów t – p>0,05)
4. doświadczenie rodzica - uczestniczenie w jakiejś formie pomocy psychologicznej dziecku	brak zależności między tą zmienną a przekonaniami rodzica (wyniki testów t – p>0,05)